

تبیین مزایای نسبی حضور ایران در ژئواکونومی دریایی نظام بین‌الملل با تأکید بر خلیج فارس (مطالعه موردی استان بوشهر)

علیرضا محرابی^۱، کبری قامتی مجرد^۲

^۱ هیئت علمی دانشگاه شهید بهشتی

^۲ کارشناس ارشد جغرافیای سیاسی دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

یکی از مفاهیم نوینی که بعداز فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی در عرصه روابط بین‌الملل و ژئوپلیتیک جهت تحلیل مسائل راهبردی و بین‌المللی و رقابت قدرت‌ها از آن بهره می‌برند، رویکرد ژئواکونومیک است. پژوهش حاضر به بررسی وضعیت ژئواکونومی دریای ایران در نظام بین‌الملل بر اساس رویکرد توصیفی-تحلیلی با تأکید بر زمینه ای موردی است. چنان که تأکید آن بر استان بوشهر و منطقه خلیج فارس می باشد. ابزارگردآوری اطلاعات شامل مطالعات کتابخانه‌ای و مشاهدات میدانی و بهره‌گیری از اسناد و مدارک موجود در راستای موضوع پژوهش بوده و مؤلفه‌های مورد بررسی شامل: موقعیت جغرافیایی، انرژی، ژئوپلیتیک انرژی، امنیت انرژی و ژئواکونومی دریایی استان بوشهر در منطقه خلیج فارس می باشد. نتایج به دست آمده از پژوهش حاکی از آن است که ایران با در اختیار داشتن کرانه‌های ساحلی شمالی خلیج فارس و دسترسی به آبراهه استراتژیک تنگه هرمز موقعیتی خاص را در منطقه دارا می باشد. استان بوشهر دارای موقعیت ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیکی خاصی است که تحت تأثیر این عوامل یکی از استان‌های توانمند با مزیت‌های بالقوه اقتصادی می باشد. همچنین این استان به دلیل بهره‌مندی از منابع عظیم نفت، گاز و پتروشیمی، دسترسی به آب‌های آزاد و بنادر مناسب می تواند در جهان جایگاه ویژه‌ای کسب نماید. لذا با برنامه‌ریزی و طرح‌های کلان می توان از پتانسیل بالای این استان جهت حضور و نقش‌آفرینی ایران در ژئواکونومی دریایی نظام بین‌الملل بهره و استفاده بهینه نمود.

واژه‌های کلیدی: ژئوپلیتیک، ژئواکونومیک، ژئواستراتژیک، اقتصاد جهانی، استان بوشهر

مطالعات جغرافیا، عمران و مدیریت شهری

دوره ۷، شماره ۳، پاییز ۱۴۰۰، صفحات ۱-۲۴